

MỘT CỰU THANH NIÊN XUNG PHONG LÀM GIÀU TỪ VƯỜN, AO, CHUỒNG

ĐẶNG VĂN HUỆ

Sau hơn 20 năm thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước về phát triển kinh tế hộ trên các vùng đất trống đồi núi trọc, diện tích ao hồ mặt nước, tiềm năng tài nguyên đất đai, lao động, tiền vốn... được người dân huy động có hiệu quả để phục vụ sản xuất. Đặc biệt, những hộ đông con, điều kiện kinh tế khó khăn, lao động dồi dào nhưng thiếu đất đã sớm nắm bắt chủ trương của Đảng, coi đây là cơ hội để thoát nghèo, là động lực biến những vùng đất cằn, hoang hóa lầy lội thành những vườn, ao, chuồng đa canh, đa con, tạo ra một lượng lớn sản phẩm hàng hóa; góp phần quan trọng thực hiện sự nghiệp xóa đói, giảm nghèo, ổn định chính trị xã hội tại địa phương. Cũng nhờ cách làm này mà nhiều hộ không chỉ thoát đói nghèo mà còn vươn lên làm giàu một cách chính đáng. Ông Trần Văn Kiên - một cựu Thanh niên xung phong (TNXP) thời đánh Mỹ, trú quán tại thôn 4, xã Lộc Ninh, thành phố Đồng Hới là một trong những điển hình mà chúng tôi muốn nêu lên.

Trong lần đi thực tế vùng tây bắc thành phố Đồng Hới trong những ngày trời nắng nóng, oi bức, tôi tình cờ gặp một ông cụ đang lừa đàn trâu hàng chục con tiến về đồng cỏ cạnh con suối. Theo đàn gia súc còn có hàng chục con cò trắng, nhiều con đứng trên lưng trâu, nhẹ nhàng bới lông tìm kiếm côn trùng, thân thuộc như những người bạn của vật nuôi. Bên đô thị mệnh danh là thành phố hoa hồng đang từng ngày đổi thay và từng bước hiện đại, lộ diện cảnh quan sinh thái hiền hòa, sống động như

một bức tranh ở làng quê, làm xốn xang lòng người. Trân quý và ngưỡng mộ, tôi dừng xe chạy đến bắt chuyện, không ngờ người chăn trâu chính là ông chủ của một trang trại vườn, ao, chuồng khá quy mô cách đó không xa. Màu da hơi rám nắng, tuy đã ở tuổi 80 nhưng ông Kiên còn khỏe mạnh, lanh lợi và tính tình rất dễ gần. Ông xởi lời: “Sinh ra và lớn lên ở tỉnh Thái Bình, cách Đồng Hới gần 500 cây số nhưng từ thời chống Mỹ tuổi trẻ của tôi đã gắn bó với những cung đường khốc liệt ở tỉnh Quảng Bình. Thực hiện sứ mệnh lịch sử của người thanh niên thời chiến trên tuyến lửa, dù ác liệt đến mấy cũng bằng mọi giá phải thông tuyến, thông xe. Đã 50 năm nhưng những khúc cua của con đường mòn chiến lược nối Quốc lộ 1A với đường 15 (từ phà Gianh đến Ba Trại), nơi đại đội tôi đảm nhận còn hằn trong trí nhớ. Đây là một trong những mục tiêu bị địch theo dõi, bắn phá ác liệt suốt ngày đêm, bao đồng đội đã ngã xuống nhưng tinh thần anh, chị em trong đơn vị không hề nao núng. Ngót tiếng bom chúng tôi lại xuất hiện trên mặt đường, phá từ trường, san lấp hố bom để thông xe, kịp chuyển quân lương ra tiền tuyến...”. Được nghe ông kể, tôi trộm nghĩ, có thể được trải nghiệm và thử thách bởi một thời oanh liệt của tuổi trẻ đã giúp ông có nhiều nghị lực để vượt qua gian khó trong cuộc sống đời thường hôm nay.

Ngày đất nước thống nhất, ông Kiên được chuyển về công tác tại Trạm đón tiếp Bắc Nam ở xã Lộc Ninh, thành phố Đồng Hới (một cơ sở

phục vụ di dân vào miền Nam làm kinh tế mới sau hòa bình) rồi lập gia đình tại đây và sinh hạ được tất cả 7 người con. Đầu những năm 1990, trạm đón tiếp hoàn thành nhiệm vụ lịch sử rồi giải thể, ông được nghỉ hưu sớm theo chế độ. Con đông, mọi sinh hoạt của gia đình chỉ dựa vào suất lương hưu khiêm tốn nên đời sống kinh tế vô cùng khó khăn, buộc ông phải vắt óc suy nghĩ, tìm cách làm ra tiền và ông đã mạo hiểm vay 45 triệu đồng để đi buôn chuyến kiếm lời. Ngờ đâu, cự TNXP chẳng có duyên với nghề buôn bán nên mới mấy chuyến hàng đã làm ông lỗ trắng tay, mất sạch vốn, để lại khoản nợ có thể xây được một ngôi nhà 2 tầng và tiện nghi tại thời điểm đó. Lo lắng, vợ ông phát ốm và khóc than “làm gì để có tiền trả nợ và nuôi con bây giờ”; ông đã động viên: “bà yên tâm, còn người thì còn nợ, trời cho sức khỏe làm ra của thì chừng ấy nợ chẳng là bao”. Nhằm lúc Nhà nước đang có chủ trương thông thoáng, khuyến khích phát triển kinh tế hộ ở những vùng đất trống đồi núi trọc, chẳng còn thời gian để nghĩ ngợi, ông Kiên cầm cuốc, rựa lên phía tây vùng Trạng (cách Trại giam Đồng Sơn khoảng 2km về phía tây) tìm đất khai hoang. Chọn được vài ha đất đồi ưng ý, ông đem vợ con lên đó cắm trại; bàn tay gân guốc chai sạn một thời lấp hố bom san đường đã đến lúc được phát huy vào việc cuốc xới, trồng hoa màu và chăn nuôi. Nhưng có vẻ với ông, địa điểm này không phải là nơi “đất lành chim đậu” ông cố gắng mấy vẫn làm không ra ăn, đã vậy lần lượt từng người trong gia đình bị bệnh sốt rét hoành hành. Biết không thể bám trụ lâu dài tại vùng Trạng, sau một thời gian khảo sát thực địa, ông quyết định chuyển về một đồi sim mua, cây đại căn cối thuộc diện tích đất tự nhiên của xã Lộc Ninh, cách đường tàu vài cây số về phía tây. Nơi đây, tuy xa lưới điện nhưng khí hậu mát mẻ, có nguồn nước thủy lợi và gần

thị trường tiêu thụ nông sản, là những thuận lợi cơ bản để phát triển kinh tế vườn, ao, chuồng.

Với ý chí của cự TNXP cùng với kinh nghiệm đúc rút được từ thất bại trong lần khởi nghiệp trước và học hỏi thêm, ông dốc hết sức lực, trí tuệ cho vùng đất mới. Bắt đầu từ những cây ngắn ngày, dễ trồng như dưa hấu, bí xanh, bí đỏ và rau màu đến chăn nuôi lợn, gà, bò, cá... không có thứ gì ông không làm thử. Mấy vụ đầu tuy thiếu phân nhưng lạ đất nên cây gì cũng tốt và sai quả, vật nuôi thì ít bệnh tật, chóng lớn nên cho thu nhập khá. Chẳng mấy chốc ông Kiên trả được nợ, hơn thế có tích lũy để đầu tư kéo điện từ làng ra trang trại, phục vụ sản xuất, cải thiện điều kiện sinh hoạt gia đình và có tiền nuôi con ăn học. Để sản xuất mang lại hiệu quả, ông luôn nắm bắt nhu cầu thị trường, chuyển đổi cây trồng, vật nuôi hợp lý. Ngoài những cây, con thường xuyên thay đổi theo mùa, sản phẩm chủ lực của ông hiện có gồm cá thịt thương phẩm, 300 cây bưởi đỏ và đàn trâu sinh sản gần 30 con. Giá trị đàn trâu hiện tại ước tính gần 1 tỷ đồng; bưởi đỏ (da quả bưởi có màu đỏ, chủ yếu bán phục vụ nhu cầu thờ cúng của người dân vào dịp Tết nguyên đán). Giống bưởi đỏ rất ăn khách, có lúc giá 150.000-200.000đ/quả nhiều người vẫn tranh nhau mua, ông nhằm tính riêng thu nhập bưởi năm đầu được 300 triệu đồng (bình quân 1 triệu đồng/cây).

Nay tuổi tác đã cao, những công việc nặng nhọc của trang trại đang được chuyển dần cho con trai ông đảm nhận nhưng những gì cự TNXP Lê Đình Kiên đã làm được là rất đáng trân trọng. Sự cần cù sáng tạo, ý chí tự lực tự cường, dám nghĩ dám làm của ông Kiên vẫn luôn là bài học để nhiều người noi theo trong phát triển vườn, ao, chuồng, góp phần xóa đói giảm nghèo và cùng làm giàu trong giai đoạn hiện nay ■